

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

52-1

Brno 2011

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 52

Volume 52

Číslo 1

Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Olga Lečbychová, Marián Mazuch,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Adresa redakce
Adress

Skleněné korále z pohřebiště v Příboře. Viz obr. 18 na s. 90

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2011

Náklad 450 kusů

Časopis je na seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2011 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

ukazovalo na exploataci blízkých zdrojů a určitou specializaci osady. Výjimečný nález představují tři zlomky ženských plastik – „venuší“ (obr. 3: 7). Podle datování uhlíků z objektu 502 (pomocí 14 C, laboratoř v Poznani, PL) bylo zjištěno absolutní datování: 5 730±40 BP, po kalibraci 4 689–4 487 BC (pravděpodob. 94,2 %).

Milan Vokáč

Literatura

Vokáč, M. 2011: Kladeruby nad Oslavou – polní cesta P-2, rekonstrukce, Rkp. nálezové zprávy č. j. 067/2010. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Muzeum Vysočiny Jihlava.

Vokáč, M., Kuča, M. 2003: Kladeruby nad Oslavou (okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 44, 208.

Resumé

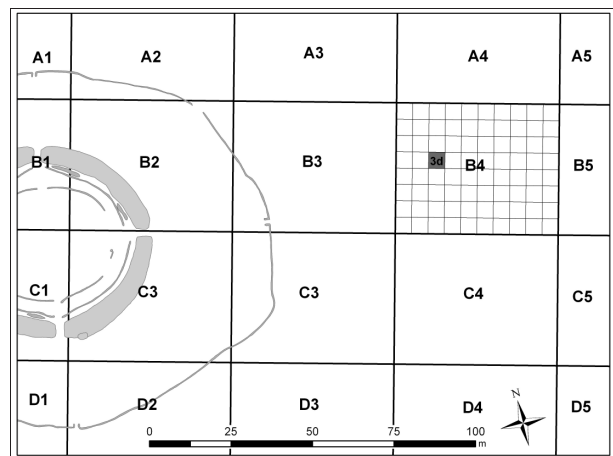
Kladeruby nad Oslavou (Třebíč Dist.), „Na vlčínském u Košátek“, Lengyel culture (MMK I). Settlement. Rescue excavation.

KYJOVICE (OKR. ZNOJMO)

„Sutny“. LnK. MMK. Sídliště. Systematický výzkum.

V roce 2010 pokračoval systematický výzkum na známé polykulturní lokalitě v Kyjovicích, v trati „Sutny“, který navázal na předchozí sezóny (např. Kuča et al. 2010) uskutečněné podle programu výzkumného záměru Ústavu archeologie a muzeologie FF MU v Brně. V jeho rámci byly zkoumány plochy Sutny I a Sutny II, kde bylo doloženo osídlení kultur s lineární a moravskou malovanou keramikou a kultury se zvoncovitými poháry (viz kapitola Eneolit).

Na ploše Sutny I v sektoru B4 (obr. 6) byl během krátké doby dokončen výzkum objektu č. 738 metodou micro-GIS ve čtverci 1e a pokračovala exkavace části objektu č. 739 ve čtverci 3d (plán in Kuča et al. 2010). Výplň tohoto objektu byla zkoumána po cca 10 cm mechanických vrstvách, podrobně byly sledovány a oddělovány jednotlivé kontexty. Poloha některých artefaktů byla za-

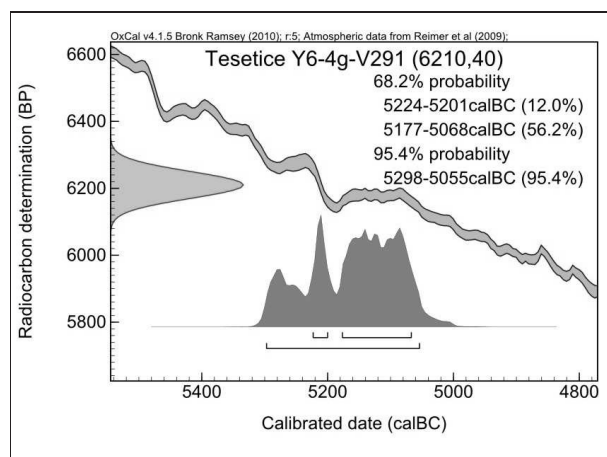
Obr. 6. Kyjovice (okres Znojmo). Plocha výzkumu.
Fig. 6. Kyjovice (Znojmo Dist.). Excavation area.

měřována in situ totální stanicí. Dokumentace byla prováděna po 20 cm úrovních pomocí totální stanice a digitální fotogrammetrie. Vzniklé sady fotogrammetrických plánů z jednotlivých dokumentačních úrovní byly digitalizovány v prostředí GIS. Výplň objektu č. 739 byla kompletně plavena přes síta s oky o rozměrech 0,25 mm a 1 mm. Získané vzorky jsou průběžně tříděny a vyhodnocovány.

K výzkumu na ploše Sutny II se přikročilo s cílem ověřit vybrané specifické struktury zjištěné předchozí magnetometrickou prospekci (Milo, Kazdová 2008). V sektoru Y6 (viz kapitola Eneolit, obr. 1) zde byla odkryta plocha čtverců 4f–h a 5f–h. Výzkum této plochy probíhal za použití stejné metodiky jako na ploše Sutny I. Navíc byly systematicky odebrány půdní vzorky ze všech kontextů. Již při exkavaci nadložních vrstev se rýsovaly půdorysy několika objektů. Na úrovni podloží (cca 40 cm od současného povrchu) bylo možné jasně identifikovat hrobovou jámu (H27) s obvodovým žlábkem (objekt č. 800) kultury se zvoncovitými poháry a několik objektů kultury s lineární keramikou (objekt č. 803 a množství kůlových jamek).

Z lengyelského hliníku (objekt č. 739) byla získána charakteristická keramika mladšího stupně kultury s LnK (za zmínku stojí keramický fragment s plastickou výzdobou znázorňující část lidské postavy (?)) a typický inventář fáze Ia kultury s MMK s velmi dobře zachovanou malbou, vč. fragmentů ženských plastik střelického typu. Stavební jámu (objekt č. 803) můžeme na základě keramického materiálu datovat také do mladšího stupně kultury s LnK. Z obou objektů pochází početná kolekce štípané, broušené (např. z objektu č. 803 sekerka a kopytovitý klín) a ostatní kamenné industrie (fragменты zrnotěrek). Z objektu č. 739 byla získána větší kolekce kostěné industrie (několik šidel a dalších nástrojů) a z objektu č. 803 jeden korálek z kelnatky. Exkavací a plavením výplně pravěkých objektů byl získán početný osteologický materiál, červené a žluté barvivo, mazanice, uhlíky, malakofauna a vzorky na palynologii.

Zároveň se stavební jámou (objekt č. 803) bylo odkryto množství kůlových jamek, které tvoří částečný půdorys minimálně jednoho domu (D30) kultury s LnK. Pokračování sídliště kultury s LnK tímto směrem bylo již

Obr. 7. Kyjovice (okres Znojmo). Kalibrační křivka.
Fig. 7. Kyjovice (Znojmo Dist.). Calibration curve.

dříve prokázáno geofyzikálním měřením (Milo, Kazdová 2008).

Ze vzorku zvířecí kosti z hrobové jámy kultury se zvoncovitými poháry (H27), která narušila stavební jámu kultury s LnK (objekt č. 803), bylo získáno radiokarbonové datum Poz-38793 Tesetice Y6-4g-V291: 6 210±40 BP (Poznan Radiocarbon Laboratory; prof. T. Goslar; obr. 7). Kost je tak datována do období kultury s LnK a pravděpodobně se do zásepů hrobové jámy dostala vlivem postdepozičních procesů.

Realizace terénního výzkumu a jeho další zpracování je finančně podporováno výzkumným záměrem MSM0021622427 a grantu GDČR 404-09-H020 Moravskoslezská škola doktorandských studií II. Dílčí náklady byly hrazeny z Operačního programu – Vzdělávání pro konkurenceschopnost – Vzdělávání v moderních metodách archeologické praxe (reg. číslo CZ.1.07/2.3.00/09.0187).

*Ivana Vostrovská, Eliška Kazdová, Martin Kuča,
František Trampota, Jan Kolář*

Literatura

Bronk-Ramsey, C. 2010: *OxCal Program V4.1.5, Radiocarbon Accelerator Unit*. University of Oxford.

Kuča, M., Trampota, F., Kazdová, E., Prokeš, L., Petřík, J., Kolář, J., Fajkošová, Z. 2010: Kyjovice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 51, 315–318.

Milo, P., Kazdová, E. 2008: Geofyzikální prospekce na lokalitě Těšetice-Kyjovice „Sutny“. In: Cheben, I. (ed.): *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2007*. Nitra: Archeologický ústav SAV, 177–189.

Reimer, P. J., Bailli, M.G.L., Bard, E., Bayliss, J.W., Beck, A., Blackwell, P.G., Bronk Ramsey, C., Buck, C.E., Burr, G.S., Edwards, G.S., Friedrich, M., Grootes, P.M., Guilderson, T.P., Hajdas, I., Newton, T.J., Hogg, A.G., Hughen, K.A., Kaiser, K.F., Krombet, B., McCormac, F.G., Manning, S.W., Reimer, R.W., Richards, D.A., Southon, J.R., Talamo, S., Turney, C.S.M., van der Plicht, J., Weyhenmeyer, C.E. 2009: INTCAL09 and MARINE09 radiocarbon age calibration curve, 0–50,000 years cal BP. *Radiocarbon*, Vol 51, Nr. 4, 1111–1150.

Resumé

Kyjovice (Znojmo Dist). Neolithic. LBK, Lengyel culture. Systematical excavation.

LITOVEL (K. Ú. CHOŘELICE, OKR. OLMOUC)

„Nad hliníkem“. LnK (?), MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace lokality v souřadnicích po jejím obvodu: X = 1 110 815; Y = 558 460; X = 1 111 070; Y = 558 606; X = 1 111 315; Y = 558 352; X = 1 111 075; Y = 558 185.

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byla v trati „Nad hliníkem“ objevena

lokalita, která patrně nebyla dosud známa. Z nalezené keramiky náleží 5 ks malých fragmentů do období MMK. Dále 1 ks by bylo možno s určitou mírou pravděpodobnosti datovat do období LnK, 30 ks jiných fragmentů by mohlo náležet současně do výše uvedené jedné či druhé fáze neolitu. Zbylých 10 ks zlomků keramiky je datovatelných rámcově do pravěku. Dále bylo nalezeno 34 ks štípané industrie, a to převážně úštěpů z různých materiálů, přičemž převažuje baltský pazourek. 3 ks nástrojů jsou čepelky a 1 ks patrně fragment šípky.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Litovel (Kat. Chořelice, Bez. Olomouc). LBK (?), MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

LITOVEL (K. Ú. NASOBŮRKY, OKR. OLMOUC)

MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X = 1 109 676; Y = 559 340; X = 1 109 805; Y = 559 277; X = 1 110 068; Y = 559 581; X = 1 109 954; Y = 559 703.

Během jarních měsíců roku 2010 byla prováděna archeologická prospekce, a to metodou povrchového sběru. V jihovýchodní části katastru obce Nasobůrky, těsně při železniční trati, byla objevena polykulturní lokalita (viz též kapitola Doba bronzová, Doba železná). Z množství nalezené keramiky bylo 20 zlomků možno rámcově datovat do období MMK. Šlo o okraje a výduti z různě velkých nádob.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Litovel (Kat. Nasobůrky, Bez. Olomouc). MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

LUDMÍROV (K. Ú. MILKOV NA MORAVĚ, OKR. PROSTĚJOV)

Neolit, eneolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový sběr.

Lokalizace: okolí bodu v okruhu 100 m: X = 1 111 880; Y = 572 907 (S-JTSK).

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byla na poli v JV části katastru Milkov nalezena rohovcová čepelka. Artefakt je 3,5 cm dlouhý a 1,4 cm široký. V blízkém okolí byl dále nalezen rohovcový úštěp. Oba předměty lze rámcově datovat do období neolitu, eneolitu. Keramické zlomky, pomocí nichž by mohla být datace zpřesněna, nalezeny nebyly.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek